

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

Par eksporta, reeksporta un sniegto pakalpojumu uzrādīšanu pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā

26.08.2022.

Saturs

Vispārīga informācija	3
Darījuma veida noteikšana pievienotās vērtības nodokli reglamentējošo normatīvo aktu izpratnē.....	3
Darījumu uzrādīšana pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā	4

Vispārīga informācija

Atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1.panta 17.punktam preču eksports ir preču piegāde no Eiropas Savienības teritorijas uz trešajām valstīm vai trešajām teritorijām.

Tātad, Pievienotās vērtības nodokļa likums nosaka eksporta definējumu tikai pievienotās vērtības nodokli reglamentējošo normatīvo aktu izpratnē, bet nevis muitas nozari reglamentējošo normatīvo aktu izpratnē.

Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 116.panta trešo daļu izdotie Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.40 "Noteikumi par pievienotās vērtības nodokļa deklarācijām" nosaka eksporta darījumu pievienotās vērtības nodokli reglamentējošo normatīvo aktu izpratnē atspoguļošanu pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā neatkarīgi no tā, kāds eksporta darījuma kods ir lietots muižošanas procedūrā saskaņā ar muitas normatīvo aktu prasībām.

Darījuma veida noteikšana pievienotās vērtības nodokli reglamentējošo normatīvo aktu izpratnē

Pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas 48.¹rindā uzrāda eksportēto preču vērtību.¹ Savukārt pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas 48.²rindā uzrāda sniegto ar nodokli apliekamo pakalpojumu vērtību, kuru sniegšanas vieta saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma III nodaļu ir cita dalībvalsts vai trešā valsts, vai trešā teritorija.²

Preču piegāde ir darījums, kas izpaužas kā īpašuma tiesību uz lietu nodošana citai personai, lai tā varētu rīkoties ar lietu.³

Pakalpojumu sniegšana ir darījums, kas nav preču piegāde; par pakalpojumu sniegšanu uzskata arī nemateriālā īpašuma (nemateriālo vērtību un tiesību) pārdošanu (nodošanu), saistības atturēties no kādas darbības vai rīcības vai pieļaut kādu darbību vai rīcību, lietu nomu un būvdarbu veikšanu.⁴

Pievienotās vērtības **nodokļa piemērošanas kārtība** ir nosakāma atkarībā no jebkura **noslēgtā līguma nosacījumiem**, ievērojot darījuma ekonomisko saturu un būtību.

Lai noteiktu vai tiek veikta preču piegāde no iekšzemes uz trešajām valstīm vai trešajām teritorijām ir vērtējami darījumā iesaistīto pušu noslēgtā līguma nosacījumi.

Ja, pamatojoties uz līguma nosacījumiem, konstatējama īpašuma tiesību pāreja citai personai, kam seko preču izvešana uz trešajām valstīm vai trešajām teritorijām, darījums ir uzskatāms par preču piegādi, t.i., eksportu (norāda deklarācijas 48.¹rindā)

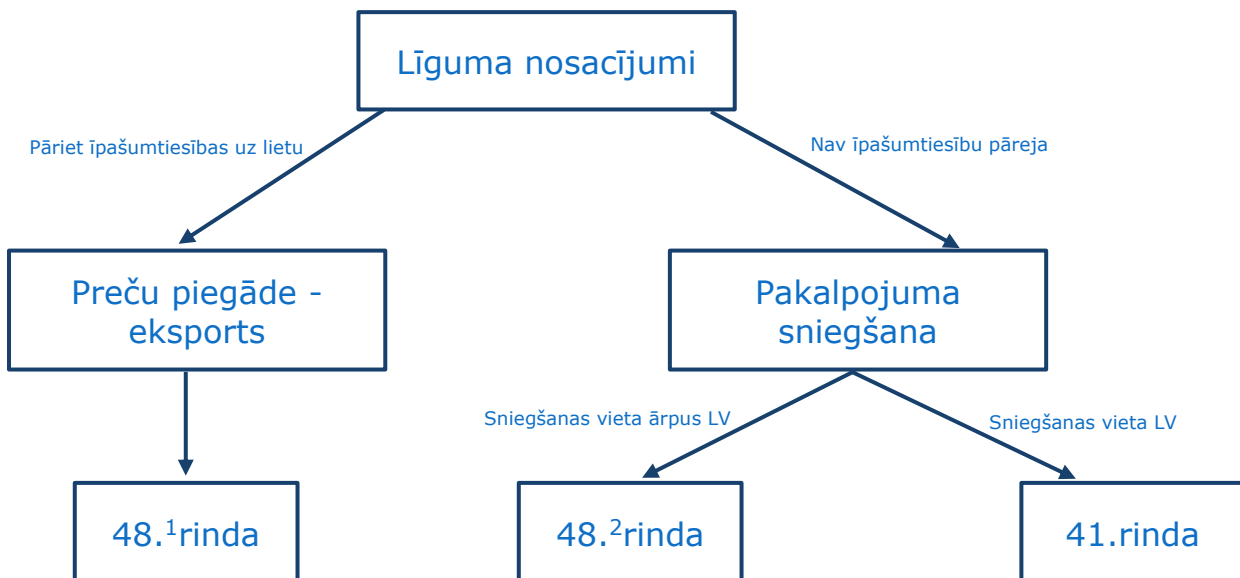
¹Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.40 "Noteikumi par pievienotās vērtības nodokļa deklarācijām" 17.11.apakšpunkts

²Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.40 "Noteikumi par pievienotās vērtības nodokļa deklarācijām" 17.12.3.apakšpunkts

³Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1.panta 20.punkts

⁴Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1.panta 14.punkts

Savukārt, ja, pamatojoties uz līguma nosacījumiem, secināms, ka nenotiek īpašuma tiesību pāreja citai personai, darījums ir klasificējams kā pakalpojuma sniegšana, par ko aizpildāmas attiecīgās pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas rindas (ja pakalpojuma sniegšanas vieta nav iekšzeme, aizpildāma 48.²rindā, ja iekšzeme tad 41.rinda).

Preču eksportam piemēro 0 procentu likmi. Savukārt sniegtajam pakalpojumam pievienotās vērtības nodokli nepiemēro, ja pakalpojuma sniegšanas vieta nav iekšzeme, pamatojoties uz Pievienotās vērtības nodokļa likuma 19.panta pirmo daļu.

Ievērojot to, ka pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas 48.¹rindā norāda tikai eksportēto preču vērtību, šajā rindā nedrīkst norādīt citās valstīs reģistrētam saimnieciskās darbības veicējam sniegto pakalpojuma vērtību.

Darījumu uzrādīšana pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā

Situācijas, kad notiek īpašumtiesību pāreja citai personai, kam seko preču izvešana uz trešajām valstīm vai trešajām teritorijām– tiek veikts eksports.

1.piemērs

AS "Ripulis" (reģistrēts nodokļa maksātājs) ir noslēgusi līgumu par preču (koka kluču) izgatavošanu, nolakošanu un pārdošanu Ukrainā reģistrētam uzņēmumam. Daļu koka kluču izgatavo pati AS "Ripulis", bet daļu iegādājas no Ukrainā reģistrēta uzņēmuma, importējot tos Latvijā un izlaižot brīvam apgrozījumam. Pēc tam, kad gan pašizgatavotie, gan importētie koka kluči ir nolakoti, tie tiek izvesti no Latvijas, noformējot muitas deklarāciju ar attiecīgu eksporta procedūru.

Atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 43.panta pirmajai daļai nodokļa 0 procentu likmi piemēro preču eksportam. Tādējādi, veicot eksportu uz Ukrainu, darījumam ir piemērojama pievienotās vērtības nodokļa 0 procentu likme un tas ir jāuzrāda pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas 48.¹rindā.

2.piemērs

SIA "Ozoliņš" (reģistrēts nodokļa maksātājs) no Kazahstānā reģistrēta uzņēmuma iegādājas (nopērk) preces (metāla caurules), kuras netiek atmuitotas. SIA "Ozoliņš" ir saņēmusi atļauju preču pārstrādei muitas kontrolē un, pārstrādājot šīs metāla caurules, rada pavisam citu jaunu preci, kuru pārdod Kanādā reģistrētam uzņēmumam, noformējot muitas deklarāciju ar attiecīgo eksporta procedūru.

Atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 43.panta trešās daļas 1.punktam to preču piegādēm, kas ievestas Eiropas Savienības teritorijā no trešajām valstīm vai trešajām teritorijām un nav izlaistas brīvam apgrozījumam, ja piegādes veiktas muitas noliktavās un brīvajās zonās, piemēro nodokļa 0 procentu likmi.

Ņemot vērā minēto, ja SIA "Ozoliņš" iegādājas preces no Kazahstānā reģistrēta uzņēmuma un tajā brīdī, kad tai nepieciešams atmuitot šīs preces, informē Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldi, ka preces pēc kāda laika tiks eksportētas, veicot preču piegādi, kuras galamērķis ir trešajā valstī (Kanādā), šim darījumam ir piemērojama pievienotās vērtības nodokļa 0 procentu likme un šāds reeksports ir uzskatāms par preču eksportu Pievienotās vērtības nodokļa likuma izpratnē.

Tādējādi Kanādā reģistrētam uzņēmumam piegādāto preču vērtību SIA "Ozoliņš" uzrāda pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas 48.¹rindā.

Situācijas, kad nav īpašumtiesību pāreja citai personai, bet sniegts pakalpojums, kura sniegšanas vieta nav iekšzeme.

3.piemērs

AS "Miķelis" (reģistrēts nodokļa maksātājs) ir noslēgusi līgumu ar Ķīnā reģistrētu uzņēmumu par apģērbu šūšanas pakalpojuma sniegšanu. Līgums paredz, ka Ķīnā reģistrētais uzņēmums nodos AS "Miķelis" rīcībā izejvielas (audumu, pogas, diegus), kuras tiks importētas Latvijā no Ķīnas, bet pēc šūšanas pakalpojuma izpildes AS "Miķelis" pēc Ķīnā reģistrētā uzņēmuma norādījumiem gatavo produkciju izvedīs no Latvijas uz Šveici.

Tā kā šajā gadījumā noslēgtais līgums neparedz īpašuma tiesību uz izejvielām un gatavo produkciju pāriešanu AS "Miķelis", pēc darījuma ekonomiskā satura un būtības secināms, ka AS "Miķelis" sniedz pakalpojumu un tā nav gatavās produkcijas piegādātāja, jo preces tai nepieder. Tādējādi, izvedot gatavo produkciju uz Šveici, AS "Miķelis" pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā norāda tikai tās sniegtā pakalpojuma vērtību neatkarīgi no muitas deklarācijā norādītās eksporta procedūras muitas nozari reglamentējošo normatīvo aktu izpratnē un izvedamo preču vērtības, kas norādīta muitas deklarācijā.

Sniedzot pakalpojumu citās valstīs reģistrētam saimnieciskās darbības veicējam, kura sniegšanas vieta ir nosakāma atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 19.panta pirmajai daļai, pievienotās vērtības nodokli nepiemēro.

Tādējādi Ķīnā reģistrētam uzņēmumam sniegtā apģērbu šūšanas pakalpojuma vērtību AS "Miķelis" uzrāda pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas 48.²rindā un deklarācijas pielikuma PVN 1 "Pārskats par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas norādītas nodokļa deklarācijā par taksācijas periodu" III daļā "Aprēķinātais nodoklis par piegādātajām precēm un sniegtajiem pakalpojumiem".

4.piemērs

SIA "Teds" (reģistrēts nodokļa maksātājs) ir noslēgusi līgumu ar Somijā reģistrētu nodokļa maksātāju par Somijā reģistrētajam nodokļa maksātājam piederošo preču marķēšanas pakalpojuma sniegšanu ar tam sekojošu marķēto preču izvešanu uz Ukrainu. Līgums paredz, ka Somijā reģistrētais nodokļa maksātājs marķējamās preces atvedīs no Somijas uz Latviju.

Noslēgtais līgums neparedz īpašuma tiesību uz precēm pāriešanu SIA "Teds", ne saņemot šīs preces no Somijas, ne izvedot tās uz Ukrainu. Tādējādi šajā gadījumā pēc darījuma ekonomiskā satura un būtības secināms, ka SIA "Teds" sniedz Somijā reģistrētajam nodokļa maksātājam preču marķēšanas un preču izvešanas pakalpojumu un tā nav preču piegādātāja, jo minētās preces tai nepieder. Tādējādi, izvedot marķētās preces uz Ukrainu, SIA "Teds" pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā norāda tikai tās sniegtā pakalpojuma vērtību (48.²rindā un deklarācijas pielikumā PVN 2 "Pārskats par preču piegādēm un sniegtajiem pakalpojumiem Eiropas Savienības teritorijā") neatkarīgi no muitas deklarācijā norādītās eksporta procedūras muitas nozari reglamentējošo normatīvo aktu izpratnē un izvedamo preču vērtības, kas norādīta muitas deklarācijā.

Vienlaikus Pievienotās vērtības nodokļa likuma 55.panta pirmajā daļā noteikts, ka nodokļa maksātājs, pirms tas veic ar nodokli apliekamos darījumus vai saņem tādus pakalpojumus iekšzemē, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar šā likuma 19.panta pirmo daļu, reģistrējas Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā.

Tā kā šajā gadījumā uz Somijā reģistrēto nodokļa maksātāju ir attiecināma Pievienotās vērtības nodokļa likuma 55.panta pirmā daļa, gadījumā, ja Somijā reģistrētais nodokļa maksātājs pirms marķējamo preču nosūtīšanas uz Latviju nebūs reģistrējies Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā, SIA "Teds" aprēķina pievienotās vērtības nodokli par saņemto preču vērtību un uzrāda tās pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā kā preču iegādi Eiropas Savienības teritorijā (pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas 50. (51.), 55. (56.), 64.rindā un deklarācijas pielikuma PVN 1 I daļā "Nodokļa summas par iekšzemē iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem"), lai gan tai īpašuma tiesību pāreja uz precēm faktiski nenotiek.

Situācija, kad nav īpašumtiesību pāreja citai personai, bet sniegts pakalpojums, kura sniegšanas vieta ir iekšzeme.

5.piemērs

AS "Mūris" (reģistrēts nodokļa maksātājs) ar SIA "Siets" (reģistrēts nodokļa maksātājs) ir noslēgusi līgumu. Līgumā ir paredzēts, ka SIA "Siets" nodos tai piederošās no Turcijas importētās videonovērošanas kameras, kas izlaistas brīvam apgrozījumam, AS "Mūris" kalibrēšanas pakalpojuma veikšanai. Pēc minētā pakalpojuma sniegšanas AS "Mūris" SIA "Siets" vārdā izvedīs un transportēs minētās videonovērošanas kameras uz Norvēģiju.

Pēc darījuma ekonomiskā satura un būtības AS "Mūris" nav videonovērošanas kameru piegādātājs, jo tās ir SIA "Siets" īpašums un nenotiek īpašuma tiesību pāriešana.

AS "Mūris" sniegtajam kalibrēšanas pakalpojumam piemēro pievienotās vērtības nodokļa 21 procenta likmi un pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas 41.rindā uzrāda sniegtā kalibrēšanas pakalpojuma vērtību, deklarācijas 52.rindā šim pakalpojumam aprēķināto pievienotās vērtības nodokli, kā arī atspoguļo šo darījumu

---

---

deklarācijas pielikuma PVN 1 "Pārskats par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas norādītas nodokļa deklarācijā par taksācijas periodu" III daļā "Aprēķinātais nodoklis par piegādātajām precēm un sniegtajiem pakalpojumiem". Savukārt pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas 48.rindā AS "Mūris" uzrāda sniegtā preču izvešanas un transportēšanas uz Norvēģiju pakalpojuma vērtību, kuram piemērojama pievienotās vērtības nodokļa 0 procentu likme.

Savukārt SIA "Siets" pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas 48.¹rindā uzrāda videonovērošanas kameru eksportu uz Norvēģiju, kuram piemērojama pievienotās vērtības nodokļa 0 procentu likme.

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 14.02.2013.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 26.08.2022.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt [Elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā "Sarakste ar VID".